

Utrikesutskottets betänkande 2025/26:UU18

Ett modernt och anpassat regelverk för krigsmateriel

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om krigsmateriel, offentlighets- och sekretesslagen och vapenlagen. Utskottet föreslår även att riksdagen godkänner Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll på försvarsområdet.

De ändringar som regeringen föreslår syftar till att omhänderta förändrade förutsättningar till följd av Sveriges Natomedlemskap och att åstadkomma ett mer ändamålsenligt regelverk för export av krigsmateriel. Bland annat föreslås att regeringens riktlinjer för utförelse och annan utlandssamverkan ska anpassas till Sveriges medlemskap i Nato. Vidare ska det krävas tillstånd enligt vapenlagen för att få tillverka skjutvapen och föremål som jämförs med skjutvapen. Propositionen föreslår också att sekretess ska gälla för vissa uppgifter som är föremål för kontroll enligt exportkontrollregelverket.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

I betänkandet finns sex reservationer (V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:228 Ett modernt och anpassat regelverk för krigsmateriel.

Elva yrkanden i följd motioner.

Ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	7
Regeringens lagförslag	7
Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll	10
Riktlinjerna.....	11
Förslag till sekretessbestämmelse.....	16
Reservationer	18
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V).....	18
2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (MP).....	18
3. Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll, punkt 2 (V, MP)....	19
4. Riktlinjerna, punkt 3 (V)	20
5. Riktlinjerna, punkt 3 (MP).....	21
6. Förslag till sekretessbestämmelse, punkt 4 (MP)	22
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Propositionen	24
Följdmotionerna	24
Motion från allmänna motionstiden 2025/26	25
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	26

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
3. lag om ändring i vapenlagen (2026:000).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:228 punkterna 1–3 och avslår motionerna

2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1 och

2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 1 (V)

Reservation 2 (MP)

2. Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll

Riksdagen godkänner Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll på försvarsområdet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:228 punkt 4 och avslår motionerna

2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 2 och

2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 6.

Reservation 3 (V, MP)

3. Riktlinjerna

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3407 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 1,

2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 samt

2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkandena 1–3 och 7.

Reservation 4 (V)

Reservation 5 (MP)

4. Förslag till sekretessbestämmelse

Riksdagen avslår motion

2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 6 (MP)

Stockholm den 21 maj 2026

På utrikesutskottets vägnar

Aron Emilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Aron Emilsson (SD), Morgan Johansson (S), Fredrik Ahlstedt (M), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S), Fredrik Malm (L), Ann-Sofie Alm (M), Magnus Berntsson (KD), Kerstin Lundgren (C), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP), Stefan Olsson (M), Johan Büser (S), Katarina Tolgfors (M), Azra Muranovic (S), Rasmus Giertz (SD) och Lotta Johnsson Fornarve (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2025/26:228 Ett modernt och anpassat regelverk för krigsmateriel. Två följdmotioner med elva yrkanden har kommit in med anledning av propositionen. Ett yrkande från allmänna motionstiden 2025/26 behandlas i betänkandet. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottet beslutade den 14 april 2026 att ge försvarsutskottet möjlighet att yttra sig (prot. 2025/26:31). Försvarsutskottet har därefter beslutat att inte yttra sig.

Bakgrund

Sverige ansökte i maj 2022 om medlemskap i Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato). Den 22 mars 2023 beslutade riksdagen att godkänna Sveriges anslutning till nordatlantiska fördraget. Sverige är sedan den 7 mars 2024 medlem i Nato.

För att omhänderta de nya förutsättningarna för krigsmaterielexport som Natomedlemskapet innebär beslutade regeringen den 30 november 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över regelverket för tillverkning, tillhandahållande och utförelse av krigsmateriel, inklusive riktlinjerna för utförelse och annan utlandssamverkan. Uppdraget innefattade även att se över vissa andra frågor i syfte att åstadkomma ett modernt, effektivt och ändamålsenligt regelverk för exportkontroll av krigsmateriel (dir 2023:161). Utredningen tog namnet 2023 års krigsmaterielutredning. I december 2024 överlämnade utredningen betänkandet Ett modernt och anpassat regelverk för krigsmateriel (SOU 2024:77). I propositionen behandlas utredningens förslag.

Regeringen beslutade den 26 februari 2026 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen. Regeringen följer i huvudsak Lagrådets synpunkter och förslag, och den 1 april 2026 fattade regeringen beslut om propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Förslagen i propositionen syftar i huvudsak till att omhänderta förändrade förutsättningar till följd av Sveriges Natomedlemskap och att åstadkomma ett mer ändamålsenligt regelverk för export av krigsmateriel.

Det föreslås bl.a. att anpassningar till Sveriges medlemskap i Nato ska göras i regeringens riktlinjer för utförelse och annan utlandssamverkan. Det föreslås vidare att riksdagen godkänner Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll på försvarsområdet. Det ska krävas tillstånd enligt vapenlagen

(2026:000) för att få tillverka skjutvapen och föremål som jämförs med skjutvapen enligt den lagen. Regeringen ska få meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet för underleverantörers tillverkning av delar till krigsmateriel. Straffen för grova brott mot lagen (1992:1300) om krigsmateriel ska skärpas. Reglerna för underrättelser om anbud eller ingående av avtal ska förenklas. Beloppet för sanktionsavgift ska höjas och möjligheten till jämkning av avgiften ska utökas något. Sekretess ska gälla för vissa uppgifter som är föremål för kontroll enligt exportkontrollregelverket.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om krigsmateriel, offentlighets- och sekretesslagen och vapenlagen. Riksdagen avslår ett motionsförslag om att avslå regeringens förslag till ändring av lagen om krigsmateriel samt ett motionsförslag om att avslå delar av regeringens förslag till ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

Jämför reservation 1 (V) och 2 (MP).

Propositionen

I förslaget till ändring i krigsmaterielagen föreslår regeringen att den ska få meddela föreskrifter om undantag från kravet på tillstånd för tillverkning av delar av krigsmateriel som sker på uppdrag av någon som har tillstånd för sådan tillverkning.

Regeringen föreslår vidare att den ska få meddela föreskrifter om undantag från kravet på tillstånd för tillhandahållande som endast sker till följd av ett sådant uppdrag.

Regeringen ska enligt propositionens förslag bemyndigas att meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet i lagen om krigsmateriel för sådan tillverkning av skjutvapen som regleras i vapenlagen.

Regeringen ska vidare bemyndigas att meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet i lagen om krigsmateriel för tillverkning av sådana ljuddämpare och vapenmagasin som en vapentillverkare får inneha enligt vapenlagen.

Möjligheten för regeringen att meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet i lagen om krigsmateriel för ändring eller ombyggnad av skjutvapen och tillverkning av enstaka skjutvapen ska tas bort. Regeringen ska bemyndigas att i fråga om skjutvapen som inte är helautomatiska och ljuddämpare, vapenmagasin och ammunition till sådana vapen föreskriva att det inte ska krävas säkerhets- och försvarspolitiska skäl för att bevilja tillstånd enligt lagen om krigsmateriel.

Straffmaximum för grovt brott mot lagen om krigsmateriel ska höjas från fängelse i fyra år till fängelse i sex år.

Kravet i lagen om krigsmateriel på att lämna underrättelse innan anbud lämnas eller avtal ingås ska inskränkas till att endast gälla vid försäljning, upplåtelse eller förmedling av krigsmateriel eller tekniskt bistånd till någon i utlandet. Avtal som är tillståndspliktiga enligt lagen om krigsmateriel ska inte längre omfattas av kravet på underrättelse. Det ska förtydligas i lagen att

förbud mot att anbud lämnas eller avtal ingås får meddelas oberoende av om underrättelse har lämnats.

Högsta belopp för sanktionsavgift enligt lagen om krigsmateriel ska höjas till 1 000 000 kronor. Sanktionsavgiften ska få sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut sanktionsavgiften med fullt belopp.

Det ska krävas tillstånd enligt vapenlagen för att få tillverka skjutvapen och föremål som jämställs med skjutvapen enligt den lagen. Tillstånd ska inte krävas om tillverkningen omfattas av tillstånd enligt lagen om krigsmateriel. Tillstånd ska inte heller krävas för tillverkning som avser ändring eller ombyggnad av skjutvapen enligt vapenlagen om tillståndshavaren har tillstånd att inneha det ändrade vapnet.

De bestämmelser i vapenlagen som rör vapenhandlartillstånd ska i huvudsak gälla även för vapentillverkningstillstånd. Men något krav på att tillverkningen ska ske yrkesmässigt ska inte ställas.

Att tillverka skjutvapen utan nödvändigt tillstånd enligt vapenlagen ska utgöra vapenbrott, enligt de gradindelningar och straffskalor som gäller för vapenbrott.

Polismyndigheten ska besluta om vapentillverkningstillstånd enligt vapenlagen och utöva tillsyn över sådana tillståndshavare.

Registret över vapenhandlare, vapenmäklare och vapenreparatörer ska även omfatta vapentillverkare och innehålla uppgift om

- personer och organisationer med vapentillverkningstillstånd
- fysiska personer med ett betydande inflytande över en juridisk person med sådant tillstånd,
- personer som har godkänts som föreståndare eller ersättare för sådan verksamhet.

Sekretess för uppgift i registret om den som har tillstånd att tillverka skjutvapen ska gälla i samma utsträckning som för den som har tillstånd att driva handel med skjutvapen.

Sekretess ska gälla för uppgift om sådan programvara, teknik eller tekniskt bistånd som omfattas av kontroll enligt lagen om krigsmateriel, lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och tekniskt bistånd, förkortad PDA-lagen, eller EU:s PDA-förordning, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att krigsmateriel eller produkter med dubbla användningsområden kommer till brottslig användning eller för att tekniskt bistånd tillhandahålls i strid med nämnda lagar.

Tystnadsplikten som följer av den föreslagna sekretessbestämmelsen ska ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter.

Sekretessen ska inte vara begränsad i tiden.

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2026.

Bestämmelserna om sanktionsavgifter ska gälla i sin äldre lydelse för överträdelser som inträffat före ikraftträdandet. Den som enligt äldre

bestämmelser får utföra tillverkning av skjutvapen får trots den nya lydelsen fortsätta tillverkningen utan tillstånd till utgången av november 2026 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts dessförinnan, till dess ansökan om tillstånd prövas slutligt.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1 anförs att riksdagen ska avslå regeringens förslag till ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

I kommittémotion 2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 4 anförs att riksdagen ska avslå regeringens förslag om en ny sekretessbestämmelse för uppgifter om programvara, teknik eller tekniskt bistånd i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar förslaget om att åstadkomma ett mer ändamålsenligt regelverk för export av krigsmateriel och att detta anpassas efter de nya förutsättningar som råder med anledning av Sveriges Natomedlemskap. De föreslagna ändringarna av krigsmaterielagen syftar bl.a. till att skärpa straffen för grova brott mot lagen om krigsmateriel. De föreslagna ändringarna i vapenlagen syftar bl.a. till att införa ett krav på tillstånd för tillverkning av skjutvapen och föremål som jämföras med skjutvapen. Utskottet ställer sig även bakom detta förslag. Utskottet ser vidare behovet av de föreslagna ändringarna i offentlighets- och sekretesslagen. Dessa ändringar syftar till att införa sekretess för vissa uppgifter som är föremål för kontroll enligt exportkontrollregelverket.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel, ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och ändring i vapenlagen (2026:000). Utskottet avslår motionerna 2025/26:4091 (V) yrkande 1 och 2025/26:4096 (MP) yrkande 4.

Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll på försvarsområdet. Därmed avslår riksdagen motioner om att inte godkänna Sveriges anslutning till nämnda avtal.

Jämför reservation 3 (V, MP).

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen att riksdagen godkänner Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll på försvarsområdet.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 2 anförs att riksdagen ska avslå regeringens förslag om att godkänna Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll på försvarsområdet. Samma yrkande återkommer i kommittémotion 2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 6.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll. Utskottet anser i likhet med sitt ställningstagande i betänkande 2024/25:UU9 att det ligger i Sveriges säkerhetspolitiska intresse att värna ett långsiktigt och kontinuerligt samarbete i materielfrågor med ett antal traditionella samarbetsländer, vilket inkluderar både export och import av krigsmateriel.

Utskottet noterar att utgångspunkten för avtalet är att parterna ska tillåta överföringar och export av materiel och teknik i enlighet med respektive parts nationella lagstiftning och principer för exportkontroll. Det framgår även av avtalets ingress att varje avtalsslutande part bedriver sin nationella exportkontroll av försvarsrelaterade produkter på grundval av sina nationella lagar och andra författningar, däribland nationella principer för exportkontroll.

Med hänsyn till det ovan anförda avstyrker utskottet motionerna 2025/26:4091(V) yrkande 2 och 2025/26:4096 (MP) yrkande 6.

Riktlinjerna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om riktlinjer för utförelse och annan utlandssamverksamhet.

Jämför reservation 4 (V) och 5 (MP).

Propositionen

Anpassning av riktlinjerna

Enligt regeringens bedömning i propositionen bör riktlinjerna för utförelse och annan utlandssamverkan anpassas enligt följande.

- Tillstånd till utförelse eller annan samverkan bör kunna medges om det behövs för att tillgodose en allierad stats behov av materiel eller kunnande.
- Samverkan med allierade stater får i princip anses stå i överensstämmelse med Sveriges säkerhets- och försvarspolitik.
- I händelse av väpnat angrepp mot en allierad stat bör Sveriges åtaganden enligt artikel 5 i nordatlantiska fördraget ha företräde vid tillståndsprövningen.
- Hänvisningen till neutralitetsrätten i riktlinjerna som ett ovillkorligt hinder mot att bevilja export av krigsmateriel bör tas bort.
- Det bör tydliggöras i riktlinjerna att det är möjligt att avstå från att återkalla tillstånd till en mottagande stat som kommer i väpnad konflikt om det bedöms vara förenligt med Sveriges säkerhetspolitik.

Förslagen om anpassade riktlinjer för utförelse och annan utlandssamverkan ger förutsättningar att kunna omhänderta de åtaganden som följer av artiklarna 3 och 5 i nordatlantiska fördraget.

Nedan har utskottet valt att redogöra för riktlinjerna i sin helhet såsom de anges i propositionen. Detta syftar till att ge en helhetsbild av vilka kriterier som gäller vid en samlad bedömning vid utlandssamverkan.

Riktlinjerna i sin helhet

Vid prövning av ärenden om tillstånd till utförelse av krigsmateriel, eller till annan samverkan med någon i utlandet om krigsmateriel bör följande gälla.

Tillstånd bör bara medges om utförelsen eller samverkan

1. behövs för att tillgodose det svenska försvarets eller en allierad stats behov av materiel eller kunnande, eller om det i övrigt finns ett säkerhetspolitiskt intresse för det,
2. det inte står i strid med principerna och målen för Sveriges utrikespolitik.

Vid prövningen av ett tillståndsärende ska en helhetsbedömning göras av alla för ärendet betydelsefulla omständigheter med utgångspunkt från de nyss angivna grundläggande principerna. I händelse av väpnat angrepp mot en

allierad stat bör Sveriges åtaganden enligt artikel 5 i nordatlantiska fördraget ha företräde vid prövningen av ett tillståndsärende.

Samverkan med allierade stater får i princip anses stå i överensstämmelse med Sveriges säkerhets- och försvarspolitik.

Utrikespolitiska hinder finns inte i fråga om samverkan med eller export till de nordiska länderna, länderna inom Europeiska unionen eller de traditionellt alliansfria staterna i Europa. Samverkan med dessa länder får i princip stå i överensstämmelse med Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik.

Tillstånd får endast avse en stat, en statlig myndighet eller en av en stat auktoriserad mottagare. Vidare ska det vid utförelse av materiel finnas ett slutanvändarintyg, om det inte är obehövligt. En stat som i strid med ett åtagande gentemot Sverige har tillåtit eller underlåtit att förhindra vidareexport av svensk krigsmateriel ska i princip inte komma i fråga som mottagare av sådan materiel från Sverige så länge omständigheterna kvarstår.

Tillstånd till utförelse eller annan utlandssamverkan enligt lagen om krigsmateriel ska inte beviljas, om det skulle strida mot en internationell överenskommelse som Sverige har biträtt, ett beslut av FN:s säkerhetsråd, Organisationen för samarbete och säkerhet i Europa (OSSE) eller Europeiska unionen (s.k. ovillkorliga hinder).

Respekt för mänskliga rättigheter och den mottagande statens demokratiska status utgör centrala villkor vid tillståndsprövningen. Ju sämre den demokratiska statusen är, desto mindre utrymme finns för att tillstånd beviljas. Ifall det förekommer allvarliga och omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter eller grava brister i den demokratiska statusen utgör det hinder för beviljande av tillstånd.

I tillståndsprövningen ska det också beaktas om utförelsen eller utlandssamverkan motverkar en rättvis och hållbar utveckling i mottagarlandet.

Tillstånd till utförelse av krigsmateriel för strid, eller till annan utlandssamverkan som avser krigsmateriel för strid eller övrig krigsmateriel bör inte beviljas om det avser en stat som befinner sig i väpnad konflikt med en annan stat, oavsett om krigsförklaring har avgetts eller ej, en stat som är invecklad i en internationell konflikt som kan befaras leda till väpnad konflikt eller en stat som har inre väpnade oroligheter.

Tillstånd bör beviljas för utförelse av materiel som klassificerats som övrig krigsmateriel. Denna presumtion gäller om den mottagande staten inte befinner sig i väpnad konflikt med en annan stat eller har inre väpnade oroligheter, det i den mottagande staten inte förekommer allvarliga och omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter, det inte finns grava brister i den mottagande statens demokratiska status och det inte finns ett ovillkorligt hinder.

Ett beviljat tillstånd till utförelse ska återkallas om det uppstår ett ovillkorligt exporthinder. Ett tillstånd bör också återkallas om den mottagande staten kommer i väpnad konflikt med en annan stat eller får inre väpnade oroligheter. Undantagsvis bör det, i de två senare fallen, vara möjligt att avstå från att

återkalla ett tillstånd, om det är förenligt med principerna och målen för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik.

Tillstånd bör beviljas för utförsel av reservdelar till krigsmateriel som tidigare har exporterats eller överförts med tillstånd, om det inte finns ett ovillkorligt hinder. Detsamma bör gälla för speciell ammunition till tidigare levererad krigsmateriel eller andra leveranser som har direkt samband med tidigare levererad krigsmateriel. Följdleveranser ska bedömas från fall till fall enligt de ovan angivna förutsättningarna.

När det gäller avtal med en utländsk part om gemensam utveckling eller tillverkning av krigsmateriel ska tillståndsbedömningen utgå från de angivna grundläggande kriterierna. Utförsel till samarbetslandet som följer av avtalet, bör medges, om inte ett ovillkorligt hinder uppstår. Utförsel från ett samarbetsland till tredjeland enligt avtalet bör prövas genom en sammanvägning av det svenska intresset av samarbetet, intresset av en ansvarsfull exportkontroll samt det svenska bidragets betydelse för materielen eller samarbetet.

När det gäller mer omfattande och för Sverige viktigare utlandssamverkan på krigsmaterielområdet bör en regeringsöverenskommelse träffas mellan Sverige och samverkanslandet. Innan överenskommelser av detta inslag ingås, bör Utrikesnämnden höras.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 3 anförs att regeringen bör återkomma med skärpta riktlinjer i syfte att göra brott mot folkrätten, kränkningar av mänskliga rättigheter och icke-demokratiska regimer till ovillkorliga hinder för beviljande av tillstånd för export av krigsmateriel, inklusive följdleveranser. I yrkande 4 i samma motion anförs att regeringen bör återkomma med en strategi för att stoppa vidareexport av krigsmateriel i strid med svenska regelverk.

I kommittémotionerna 2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 1 och 2025/26:3407 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 1 anförs att ett förbud bör införas mot export av krigsmateriel inklusive följdleveranser av krigsmateriel till diktaturer, krigförande länder och länder som begår omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter. I motion 2025/26:3407 yrkande 1 görs ett tillägg om att ett sådant förbud inte ska förhindra militärt stöd till angripna länder som Ukraina. I yrkande 2 i ovan nämnda kommittémotion 2025/26:4096 anförs att risken för vidareexport till tredje land av krigsmateriel, programvara, teknik eller tekniskt kunnande alltid ska vägas in vid tillståndsprövning. Vidare anförs i yrkande 3 att riksdagen, med undantag för borttagandet av hänvisningen till neutralitetsrätten, inte ska godta nya bedömningsgrunder i riktlinjerna för utförsel och annan utlandssamverkan. I yrkande 7 anförs att Sverige bör fördjupa försvarsmaterielsamarbetet med europeiska allierade med utgångspunkt i svenska principer för exportkontroll.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det nuvarande svenska exportkontrollregelverket består av krigsmateriellagen, krigsmaterieförordningen och de principer och riktlinjer för krigsmaterielexport som har beslutats av regeringen och godkänts av riksdagen. Lagen anger tillståndsprövningens övergripande villkor, medan de generella principer och kriterier som ska beaktas i prövningen återges i riktlinjerna.

För beviljande av tillstånd för utförsel eller annan utlandssamverkan om krigsmateriel krävs att det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för ett sådant beslut, men det förutsätter samtidigt att ett beslut om beviljande inte står i strid med Sveriges internationella förpliktelser eller Sveriges utrikespolitik i övrigt.

Utskottet konstaterar vidare att den svenska tillståndsprövningen av utförsel av krigsmateriel och annan utlandssamverkan bygger på en uppdelning av utrikespolitiska hinder i ovillkorliga hinder och villkorliga hinder. Ett ovillkorligt hinder innebär att en utförsel eller annan utlandssamverkan är utesluten. De ovillkorliga hindren är således hinder som förbjuder export trots att det kan vara påkallat utifrån säkerhets- eller försvarspolitiska skäl. De ovillkorliga hindren för export eller annan utlandssamverkan utgörs av Sveriges internationella förpliktelser, t.ex. internationella konventioner som Sverige har tillträtt och vapenembargon som har beslutats av EU, FN eller OSSE.

Utskottet konstaterar vidare att det i ärenden där det inte finns några ovillkorliga hinder ska en helhetsbedömning göras där hänsyn tas till alla omständigheter som är betydelsefulla för ärendet. I riktlinjerna anges att respekt för mänskliga rättigheter och den mottagande statens demokratiska status utgör centrala villkor vid tillståndsprövningen.

Regeringen anför i propositionen att det ligger i Sveriges säkerhets- och försvarspolitiska intresse att bidra till det kollektiva försvaret i alliansen. Detta innebär att svensk försvarsindustri behöver kunna utveckla och tillverka materiel för allierades räkning utan att det finns ett motsvarande intresse om anskaffning från det svenska försvaret eller svenska myndigheter. Även om det i nuvarande riktlinjer finns utrymme att ta en bredare säkerhetspolitisk hänsyn vid tillståndsgivningen anser regeringen att det finns skäl att klargöra att det även kan finnas säkerhets- och försvarspolitiska skäl att medge tillstånd om det behövs för att säkerställa en allierad stats behov av materiel eller kunnande. En förutsättning för att tillstånd ska medges är att exporten eller samverkan i övrigt inte bedöms vara i strid med principerna och målen för Sveriges exportpolitik. Utskottet instämmer i regeringens bedömning.

Enligt regeringen ska det anges i riktlinjerna att samverkan med allierade stater i princip får anses stå i överensstämmelse med Sveriges säkerhets- och försvarspolitik. En helhetsbedömning bör alltid göras i det enskilda fallet med utgångspunkt i riktlinjernas försvars-, säkerhets- och utrikespolitiska överväganden. I en helhetsbedömning finns utrymme att medge tillstånd allteftersom samarbetet utvecklas med de stater inom Nato som Sverige i dag

har mer begränsad samverkan med på krigsmaterielområdet. Presumtionen att samverkan med en viss krets av länder i princip överensstämmer med Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik innebär inte en rätt för landet i fråga att få ta emot svensk krigsmateriel. Förutsättningarna för samverkan med traditionella samarbetsländer kan förändras över tid och ett land kan komma i fråga som mottagare av viss svensk materiel, men undantas som mottagare för andra materielslag. En prövning i enlighet med FN:s vapenhandelsfördrag och EU:s gemensamma ståndpunkt 2008/799/GUSP av exempelvis landets respekt för internationell humanitär rätt behöver också göras i förhållande till allierade stater.

Utskottet delar i likhet med sitt uttalande i betänkande 2024/25:UU9 regeringens övergripande bedömning att Natomedlemskapet förändrar förutsättningarna för krigsmaterielexport inom Sveriges nationella regelverk och att Natomedlemskapet i hög grad stärker de försvars- och säkerhetspolitiska skäl som talar för att bevilja tillstånd för export av krigsmateriel till Natos medlemsstater.

I propositionen påpekas att det stöd som Sverige kan komma att ge till andra allierade i enlighet med artikel 5 i nordatlantiska fördraget kan ske i form av att regeringen fattar beslut om att förse en angripen allierad stat med krigsmateriel. Att bistå en angripen allierad får enligt regeringen anses vara ett sådant centralt säkerhets- och försvarspolitiskt intresse för Sverige att det inte bör finnas hinder mot att medge tillstånd till utförelse till den allierade staten. I händelse av ett väpnat angrepp mot en allierad stat bör därför Sveriges åtaganden enligt artikel 5 i fördraget ha företräde framför de villkorliga hinder i riktlinjerna som talar mot export. Detta förutsätter dock att artikel 5 tillämpas i enlighet med förutsättningarna i nordatlantiska fördraget. De kollektiva försvarsförpliktelseerna kan exempelvis inte aktualiseras i händelse av att en medlemsstat i Nato attackerar en annan stat i strid med FN-stadgans våldsförbud.

I riktlinjerna finns vägledande principer om vilka omständigheter som bör leda till att ett beviljat tillstånd återkallas. Det kan t.ex. vara att det uppstår ett ovillkorligt hinder eller att den mottagande staten hamnat i väpnad konflikt med en annan stat eller fått inre väpnade oroligheter. Undantagsvis behöver inte återkallande ske i de två senare fallen om beviljandet av tillståndet är förenligt med de folkrättsliga reglerna och med principerna och målen för Sveriges utrikespolitik. Regeringen indikerar därmed i propositionen att utgångspunkten är att tidigare beviljade tillstånd bör återkallas om det inte finns skäl att avstå från att återkalla tillstånd i det enskilda fallet. Sveriges åtaganden som medlem i Nato medför ytterligare säkerhetspolitiska aspekter att ta med i bedömningen. I det fall en allierad stat utsätts för ett väpnat angrepp och artikel 5 tillämpas i enlighet med förutsättningarna i fördraget finns inga skäl att återkalla ett tillstånd. Regeringen anser därför att det bör tydliggöras i riktlinjerna att det även ska vara möjligt att avstå från att återkalla ett tillstånd som avser en mottagande stat som kommit i väpnad konflikt om det är förenligt med Sveriges säkerhetspolitik.

När det gäller motionsyrkanden om vidareexport konstaterar utskottet att en viktig del av exportkontrollen är att säkerställa att krigsmateriel går till för Sverige acceptabla mottagare och att krigsmateriel inte sprids till oönskade mottagare eller mottagarländer, eller används på oacceptabelt sätt. Redan vid Inspektionens för strategiska produkter (ISP) prövning av om en exportaffär ska beviljas görs en bedömning av avledningsrisken. Tillstånd om beviljande av utförsel av krigsmateriel förutsätter att mottagaren av krigsmateriel undertecknar ett s.k. slutanvändarintyg, om det inte är obehövt. Det framgår även av riktlinjerna att en stat som i strid med ett åtagande gentemot Sverige har tillåtelse eller underlåtit att förhindra vidareexport av svensk krigsmateriel i princip inte ska komma i fråga som mottagare av sådan materiel från Sverige så länge omständigheterna kvarstår. Om en tidigare köpare önskar vidareöverlåta krigsmateriel krävs ett medgivande från ISP som då kan frigöra köparen från dennes slut-användaråtaganden. En förutsättning för att en sådan vidare överlåtelse ska godkännas är att ett slutanvändarintyg från den nya användaren kan uppvisas. Utskottet anser därmed att det finns ett ändamålsenligt system för att motverka s.k. avledning.

När det gäller motionsyrkandet om försvarsmaterielsamarbete instämmer utskottet i regeringens bedömning att det försämrade säkerhetspolitiska läget innebär att Sverige står inför flera utmaningar på krigsmaterielområdet. Försvarsindustrins produktionskapacitet understiger det behov Sverige och allierade har för att kunna utveckla och upprätthålla den militära förmågan. Att Sverige och allierade ökar sin produktionskapacitet är också centralt för stödet till Ukraina. Betydelsen av att Sverige samarbetar med andra europeiska stater och allierade på krigsmaterielområdet har därför ökat. Genom ökat samarbete kan Sverige tillsammans med andra europeiska stater trygga sin försörjning av krigsmateriel.

Utskottet instämmer i de bedömningar som regeringen har gjort och avstyrker därmed motionerna 2025/26:3407 (MP) yrkande 1, 2025/26:4091(V) yrkandena 3 och 4 samt 2025/26:4096 (MP) yrkandena 1–3 och 7.

Förslag till sekretessbestämmelse

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att regeringen ska återkomma med en tydligare sekretessbestämmelse.

Jämför reservation 6 (MP).

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen att de uppgifter som behöver skyddas är sådana om programvara, teknik eller tekniskt bistånd som är föremål för kontroll enligt lagen om krigsmateriel, PDA-lagen eller EU:s PDA-förordning. Det föreslås vidare att sekretessen inte ska vara begränsad i tiden.

I propositionen redogörs för att remissinstanserna Saab AB, Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF), GKN Aerospace Sweden och Sveriges Exportkontrollförening efterfrågar ett förtydligande av begreppen teknik och tekniskt bistånd. Remissinstanserna Journalistförbundet, Tidningsutgivarna och Totalförsvarets forskningsinstitut framför att bestämmelsens utformning kan leda till tillämpningssvårigheter.

Lagrådet föreslog i sitt yttrande att hänvisningarna till lagen om krigsmateriel, PDA-lagen och PDA-förordningen anges i en punktuppställning.

Regeringen medger att det faktum att sekretessens föremål finns definierat i ett annat delvis svåröverskådligt regelverk kan leda till utmaningar för den som ska pröva en begäran om utlämnande, men samtidigt anser regeringen att exportkontrollregelverket bör vara välbekant för de myndigheter som främst kommer att tillämpa denna bestämmelse. Regeringen ser därför inget behov av att ytterligare förtydliga bestämmelsens utformning.

När det gäller Lagrådets synpunkt har regeringen förståelse för denna, men hänvisar till att sekretessbestämmelsen är utformad på liknande sätt som andra paragrafer i offentlighets- och sekretesslagen.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 5 anförs att regeringen snarast ska återkomma med ett tydligare förslag till sekretessbestämmelse för uppgifter om programvara, teknik eller tekniskt bistånd och att detta förslag ska ta hänsyn till de synpunkter som finns från remissinstanser och Lagrådet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen inte ser något behov av att ytterligare förtydliga den föreslagna sekretessbestämmelsen, med hänvisning till att exportkontrollregelverket bör vara välbekant för de myndigheter som främst kommer att tillämpa bestämmelsen. Utskottet har ingen annan uppfattning och avstyrker därmed motion 2025/26:4096 (MP) yrkande 5.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V)

av Lotta Johnsson Fornarve (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel,

b) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

2. lag om ändring i vapenlagen (2026:000).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:228 punkterna 2 och 3 samt motion

2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1 och

avslår proposition 2025/26:228 punkt 1 och motion

2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Jag anser att regeringens förslag till ändring i lagen om krigsmateriel ska avslås. Regeringen föreslår bl.a. att den ska få meddela föreskrifter om undantag från kravet på tillstånd för tillverkning och tillhandahållande av delar av krigsmateriel som sker på uppdrag av någon som har tillstånd för sådan tillverkning. I praktiken innebär det att huvudleverantören ska ansvara för eventuella underleverantörer. Jag anser att en administrativ börda inte i sig är ett tillräckligt skäl för att luckra upp regelverket. När försvarsmarknaden kraftigt expanderar är det tvärtom särskilt viktigt att stävja oseriösa företag och mindre nogräknade lycksökare. Därtill kan det vara värdefullt för små företag med begränsad kunskap om tillståndsgivning och begränsade resurser att ha ISP till hjälp under processen.

2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (MP)

av Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i de delar det avser 18 kap. 12 c och 19 §§ och antar lagförslaget i övrigt,

b) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel,
2. lag om ändring i vapenlagen (2026:000).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:228 punkterna 1 och 3 samt motion

2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 4,

bifaller delvis proposition 2025/26:228 punkt 2 och avslår motion

2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Jag anser att den föreslagna sekretessbestämmelsen för uppgifter om programvara, teknik eller tekniskt bistånd i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska avslås eftersom den är otydlig och det kan försvåra för tillämpande myndigheter.

3. Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll, punkt 2 (V, MP)

av Jacob Risberg (MP) och Lotta Johnsson Fornarve (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 2 och

2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 6 och

avslår proposition 2025/26:228 punkt 4.

Ställningstagande

Vi anser att riksdagen ska avslå regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll på försvarsområdet.

Enligt FN:s vapenhandelsfördrag som Sverige ratificerade 2024 är Sverige skyldig att införa och upprätthålla nationell kontroll över export av krigsmateriel. EU:s medlemsstater har nationella regler för krigsmateriel-export. Vi anser att avtalet om exportkontroll riskerar att underminera demokratikriteriet i svensk krigsmateriellagstiftning. Eftersom de andra avtalsparterna (Frankrike, Tyskland, Spanien och Storbritannien) har svagare

regelverk för krigsmaterielexport skulle en anslutning till avtalet möjliggöra ett kryphål för dem som vill undkomma den svenska regleringen.

Handeln med krigsmateriel förutses öka med anledning av det förändrade säkerhetsläget i Europa och världen. Vi har inget emot sambeställningar med länder som står oss nära, värderingsmässigt och geografiskt. Sådana sambeställningar kan ge ekonomiska besparingar och skapa mer effektiva processer. Men sådana fördelar får inte uppnås på bekostnad av den svenska exportkontrollens integritet. Sverige behöver värna de nationella regler som finns för krigsmaterielexport och inte överlåta till andra stater att göra bedömningar som gäller svenskt krigsmateriel. Det gäller även svensktillverkade vapenkomponenter.

4. Riktlinjerna, punkt 3 (V)

av Lotta Johnsson Fornarve (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 samt avslår motionerna

2025/26:3407 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 1 och

2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkandena 1–3 och 7.

Ställningstagande

Jag anser inte att det finns skäl att luckra upp det svenska regelverket med anledning av Natomedlemskapet. Det finns inte heller några krav från Nato på anpassning av krigsmateriellagstiftning, vilket bekräftas av 2023 års krigsmaterielutredning. Jag är mycket kritisk till ändringar av riktlinjerna som kan innebära undantag för agerande som kan gå utanför folkrättens ram.

Jag anser inte att allierades behov av kunnande och materiel bör läggas till som skäl för att bevilja tillstånd. En sådan förändring försvagar exportkontrollen.

Regeringen bedömer att samverkan med allierade stater i princip får anses överensstämma med Sveriges säkerhets- och försvarspolitik. När det gäller krigsmaterielexport mellan Nato-länder vill jag hänvisa till 2023 års krigsmaterielutredning där det uppges om export av krigsmateriel mellan Nato-länder att det är ”upp till varje medlemsstat att besluta om krigsmaterielexport i enlighet med respektive lands nationella regelverk och i enlighet med internationella åtaganden på området”. Jag ser därmed inte behov av att riktlinjerna ska förändras i denna del.

Vidare anser regeringen att det bör tydliggöras i riktlinjerna att det ska vara möjligt att avstå från att återkalla ett tillstånd som avser en mottagande stat som kommit i väpnad konflikt om det är förenligt med Sveriges säkerhetspolitik. Jag motsätter mig detta eftersom det redan idag finns möjligheter till undantag för återkallande under förutsättning att det är förenligt med folkrätten och principerna och målen för Sveriges utrikespolitik.

Tvärtom behöver det nuvarande regelverket skärpas. Jag anser att Sverige inte är trovärdig i sitt arbete för mänskliga rättigheter, global nedrustning, fred och jämställdhet ifall vi bidrar till att beväpna auktoritära regimer och stater som begår allvarliga och omfattande brott mot mänskliga rättigheter. I det nuvarande osäkra säkerhetspolitiska läget är det särskilt viktigt att krigsmaterielexporten är ändamålsenlig och följer tydliga kriterier om att värna demokrati, folkrätt och mänskliga rättigheter. Jag anser därför att regeringen bör återkomma med skärpta riktlinjer så att brott mot folkrätten, kränkningar av mänskliga rättigheter och icke-demokratiska regimer som mottagare görs till ovillkorliga hinder för beviljande av tillstånd för export av krigsmateriel, inklusive följdleveranser. Regeringen bör även återkomma med en strategi för att stoppa vidareexport av krigsmateriel som sker i strid med svenska regelverk.

5. Riktlinjerna, punkt 3 (MP)

av Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2025/26:3407 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 1 och
2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkandena 1–3 och 7 samt
avslår motion
2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Natomedlemskapet medförde inga krav på åtaganden när det gäller krigsmateriel. Jag kan se behovet av att ta bort hänvisningen till neutralitetsrätten. Men i övrigt ser jag inte behovet av de långtgående förslagen till ändringar av riktlinjerna. Det finns redan utrymme att ta en bredare säkerhetspolitisk hänsyn vid den helhetsbedömning som görs vid tillståndsgivning.

Regeringens förslag till ändring av riktlinjerna ger intrycket att det inte ska behövas en närmare prövning av om utförsel eller samverkan med allierade är

förenligt med principerna och målen för svensk utrikespolitik. Möjligen kan formuleringen ”i princip” ge ett visst utrymme för att neka utförsel även till allierade. För mig är det viktigt att Sverige fortsätter föra en självständig utrikespolitik och att Sverige står fast i försvaret av folkrätten. Därför anser jag att en noggrann bedömning behöver göras i varje enskilt fall även framöver.

Jag anser däremot att det svenska demokratikriteriet är för svagt. Så länge export kan tillåtas till auktoritära stater som allvarligt kränker mänskliga rättigheter kan regelverket inte beskrivas som modernt eller ansvarsfullt. Miljöpartiet har därför länge drivit kravet på ett exportförbud till diktaturer, krigförande länder och länder som begår omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter. Ett sådant förbud ska också omfatta följdleveranser. Svensk vapenexport får aldrig bidra till att undergräva det globala arbetet för fred, demokrati och mänskliga rättigheter. Förbudet ska dock inte hindra Sverige från att solidariskt bistå ett angripet land såsom Ukraina.

Exportkontroll kan inte bara ta sikte på den formella mottagaren. Risker för att materiel, teknik, programvara eller operativ kunskap sprids vidare till tredje land måste vägas in, särskilt när det gäller stater som Sverige inte bör bidra till att stärka militärt eller teknologiskt. En sådan risk för vidareföring behöver ges en tydligare och mer självständig betydelse i tillståndsprövningen.

Jag anser att ett fördjupat samarbete om anskaffning av krigsmateriel tillsammans med våra allierade i Nato och EU är nödvändigt med tanke på det allvarliga säkerhetspolitiska läget för Europa. Det kan stärka den gemensamma säkerheten och bidra till mer effektiv resursanvändning. Men detta förutsätter att samarbete kring exportkontroll tar sin utgångspunkt i svensk lagstiftning och svenska principer.

6. Förslag till sekretessbestämmelse, punkt 4 (MP)

av Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör återkomma med ett tydligare förslag till sekretessbestämmelse som beaktar både remissinstansernas och Lagrådets synpunkter. Flera remissinstanser har påpekat att det är otydligt vad skillnaden mellan teknik och tekniskt bistånd innebär. Denna otydlighet kan leda till

osäkerhet och onödiga fördröjningar i handläggningen. Därtill bär dessa synpunkter en särskild vikt eftersom sekretessbestämmelsen saknar tidsgräns.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:228 Ett modernt och anpassat regelverk för krigsmateriel:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i vapenlagen (2026:000).
4. Riksdagen godkänner Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll på försvarsområdet (avsnitt 12).

Följdmotionerna

2025/26:4091 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om att godkänna Sveriges anslutning till avtalet om exportkontroll på försvarsområdet.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med skärpta riktlinjer i syfte att göra brott mot folkrätten, kränkningar av mänskliga rättigheter och icke-demokratiska regimer till ovillkorliga hinder för beviljande av tillstånd för export av krigsmateriel, inklusive följdleveranser, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en strategi för att stoppa vidareexport av krigsmateriel i strid med svenska regelverk och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4096 av Jacob Risberg m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett förbud bör införas mot export av krigsmateriel, inklusive följdleveranser, till diktaturer, krigförande länder och länder som begår omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att risken för att krigsmateriel, programvara, teknik eller tekniskt kunnande förs

- vidare till tredjeland alltid ska vägas in vid tillståndsprövningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag om nya bedömningsgrunder i riktlinjerna för utförelse och annan utlandssamverkan i alla delar förutom borttagandet av hänvisningen till neutralitetsrätten.
 4. Riksdagen avslår regeringens förslag om en ny sekretessbestämmelse för uppgifter om programvara, teknik eller tekniskt bistånd i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
 5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast ska återkomma med ett tydligare förslag till sekretessbestämmelse för uppgifter om programvara, teknik eller tekniskt bistånd som tar hänsyn till remissinstansernas och Lagrådets synpunkter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 6. Riksdagen avslår regeringens förslag om att Sverige ska ansluta sig till avtalet om exportkontroll på försvarsområdet.
 7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett fördjupat europeiskt försvarssamarbete med respekt för svenskt regelverk för krigsmaterielexport och tillkännager detta för regeringen.

Motion från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:3407 av Emma Berginger m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett förbud mot export av vapen och materiel till diktaturer, krigförande länder (utan att det för den skull hindrar militärt stöd till angripna länder som Ukraina) eller länder där allvarliga och omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter förekommer, inklusive följdleveranser, och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel

Härigenom föreskrivs att 1, 3, 4, 12, 26, 32 och 33 §§ lagen (1992:1300) om krigsmateriel¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag gäller dels materiel som är utformad för militärt bruk och som enligt regeringens föreskrifter utgör krigsmateriel, dels tekniskt stöd avseende krigsmateriel som enligt regeringens föreskrifter utgör tekniskt bistånd.

Tillstånd enligt denna lag får lämnas endast om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges internationella förpliktelser eller Sveriges utrikespolitik i övrigt.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för tillstånd som avser skjutvapen som inte är helautomatiska samt ljuddämpare, vapenmagasin och ammunition till sådana vapen.

Lydelse enligt prop. 2025/26:141

Föreslagen lydelse

3 §³

Krigsmateriel får inte tillverkas här i landet utan tillstånd.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från detta tillståndskrav för

1. *ändring eller ombyggnad av skjutvapen i de fall som avses i 11 kap. 1 § vapenlagen (2026:000),*

1. *sådan tillverkning av skjutvapen som regleras i vapenlagen (2026:000),*

2. *tillverkning av sådana ljuddämpare och vapenmagasin som en vapentillverkare får inneha enligt vapenlagen,*

2. *tillverkning av enstaka skjutvapen och av ammunition för tillverkarens eget bruk,*

3. *tillverkning av ammunition för tillverkarens eget bruk,*

¹ Lagen omtryckt 1997:689.

² Senaste lydelse 2018:135.

³ Senaste lydelse 2026:000.

3. årlig tillverkning för medicinska eller farmaceutiska ändamål eller för forskningsändamål av högst 100 gram kemiska produkter som klassificeras som krigsmateriel.

4. årlig tillverkning för medicinska eller farmaceutiska ändamål eller för forskningsändamål av högst 100 gram kemiska produkter som klassificeras som krigsmateriel, *eller*

5. *tillverkning av delar av krigsmateriel som sker på uppdrag av den som har tillstånd för sådan tillverkning.*

4 §⁴

Verksamhet som avser tillhandahållande av krigsmateriel, uppfinningar rörande krigsmateriel och metoder för framställning av sådan materiel samt verksamhet som avser tillhandahållande av tekniskt bistånd till någon i utlandet får inte bedrivas här i landet utan tillstånd.

Svenska myndigheter, svenska företag samt den som är bosatt eller stadigvarande vistas här får inte heller utom landet bedriva sådan verksamhet utan tillstånd.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet enligt första och andra styckena *i fråga om*

1. sådan handel med skjutvapen, ljuddämpare eller vapenmagasin eller yrkesmässig förmedling av skjutvapen eller ammunition som regleras i vapenlagen (2026:000), *eller*

2. sådan hantering av ammunition eller annan explosiv vara som regleras i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet enligt första och andra styckena *för*

1. sådan handel med skjutvapen, ljuddämpare eller vapenmagasin eller yrkesmässig förmedling av skjutvapen eller ammunition som regleras i vapenlagen (2026:000),

2. sådan hantering av ammunition eller annan explosiv vara som regleras i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, *eller*

3. *tillhandahållande som sker endast till följd av ett sådant uppdrag som avses i 3 § andra stycket 5.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §⁵

Den som har tillstånd enligt 3 eller 4 § ska underrätta Inspektionen för strategiska produkter innan anbud lämnas eller, där

Den som har tillstånd enligt 3 eller 4 § ska underrätta Inspektionen för strategiska produkter innan anbud lämnas eller, där anbudsförfarande inte förekommer,

⁴ Senaste lydelse 2026:000.

⁵ Senaste lydelse 2018:135.

anbudsförfarande inte förekommer, innan avtal ingås om

1. *tillhandahållande* av krigsmateriel eller tekniskt bistånd till någon i utlandet,

2. *upplåtelse eller överlåtelse av tillverkningsrätt som avses i 7 §, eller*

3. *tillverkning, tillhandahållande av tekniskt bistånd eller utveckling av krigsmateriel eller metod för framställning av krigsmateriel som avses i 8 §.*

Regeringen får meddela *närmare* föreskrifter om senaste tidpunkt för underrättelse och om undantag från underrättelseskyldigheten. Inspektionen *för strategiska produkter* får i enskilda fall medge undantag från underrättelseskyldighet.

Inspektionen får i *det* enskilda *fallet* förbjuda att sådant anbud lämnas eller avtal ingås som avses i första stycket.

innan avtal ingås om *försäljning, upplåtelse eller förmedling* av krigsmateriel eller tekniskt bistånd till någon i utlandet.

Regeringen får meddela föreskrifter om senaste tidpunkt för underrättelse och om undantag från underrättelseskyldigheten. Inspektionen får i enskilda fall medge undantag från underrättelseskyldighet.

Inspektionen får i enskilda *fall* förbjuda att sådant anbud lämnas eller avtal ingås som avses i första stycket. *Förbud får meddelas oberoende av om en underrättelse har inkommit.*

26 §

Om brott enligt 25 § har begåtts uppsåtligen och *det är att bedöma som grovt skall dömas* till fängelse i lägst sex månader och högst *fyra* år.

Vid *bedömande* om brottet är grovt *skall* särskilt beaktas om brottet avsett betydande värde, om brottet varit av stor omfattning eller varaktighet eller om gärningen annars varit av särskilt allvarlig art.

Om brott enligt 25 § har begåtts uppsåtligen och är grovt *döms* till fängelse i lägst sex månader och högst *sex* år.

Vid *bedömningen av* om brottet är grovt *ska det* särskilt beaktas om brottet avsett betydande värde, om brottet varit av stor omfattning eller varaktighet eller om gärningen annars varit av särskilt allvarlig art.

32 §⁶

Den avgiftsskyldige får helt eller delvis befrias från sanktionsavgift om *det är* oskäligt att ta ut *avgiften* med fullt belopp. *Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas*

1. *om överträdelsen berott på en omständighet som den avgifts-*

Den avgiftsskyldige får helt eller delvis befrias från sanktionsavgift om *överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt* att ta ut *sanktionsavgiften* med fullt belopp.

⁶ Senaste lydelse 2018:135.

skyldige varken förutsåg eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka,

2. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika överträdelsen, eller

3. om avgiften inte står i rimlig proportion till överträdelsen.

33 §⁷

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om sådana sanktionsavgifter som ska tas ut enligt 31 §.

Av föreskrifterna ska det framgå hur sanktionsavgiften ska beräknas, så att avgiftens storlek kan fastställas med direkt ledning av den angivna beräkningsgrunden. Avgiften ska vara lägst 3 000 kronor och högst 200 000 kronor.

En sanktionsavgift enligt 31 § ska vara lägst 3 000 kronor och högst 1 000 000 kronor.

Regeringen får meddela

1. föreskrifter om hur sanktionsavgiften ska beräknas som gör det möjligt att fastställa avgiftens storlek med direkt ledning av en beräkningsgrund, och

2. ytterligare föreskrifter om sanktionsavgifter.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

2. Äldre föreskrifter om sanktionsavgifter gäller fortfarande för överträdelser som inträffat före ikraftträdandet.

⁷ Senaste lydelse 2018:135.

2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 18 kap. 16 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 18 kap. 12 c §, och närmast före 18 kap. 12 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

Krigsmateriel m.m.

12 c §

Sekretess gäller för uppgift om sådan programvara, teknik eller tekniskt bistånd som omfattas av kontroll enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel, lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att krigsmateriel eller produkter med dubbla användningsområden kan komma till brottslig användning eller för att tekniskt bistånd tillhandahålls i strid med nämnda lagar.

Lydelse enligt prop. 2025/26:141

Föreslagen lydelse

16 §¹

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till vapenregister enligt vapenlagen (2026:000), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att skjutvapen enligt

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till vapenregister enligt vapenlagen (2026:000), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att skjutvapen enligt

¹ Senaste lydelse 2026:000.

vapenlagen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin kommer till brottslig användning. Motsvarande sekretess gäller för uppgift som hänför sig till Polismyndighetens verksamhet som avser förteckningar och anmälningar som den som har vapenhandlartillstånd eller vapenmäklartillstånd är skyldig att föra eller lämna in till myndigheten.

vapenlagen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin kommer till brottslig användning. Motsvarande sekretess gäller för uppgift som hänför sig till Polismyndighetens verksamhet som avser förteckningar och anmälningar som den som har *vapentillverkningstillstånd*, vapenhandlartillstånd eller vapenmäklartillstånd är skyldig att föra eller lämna in till myndigheten.

Sekretess gäller, under motsvarande förutsättning som anges i första stycket, hos

1. Kammarkollegiet och Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jaktkortsregistret,
2. Naturvårdsverket för uppgift som hänför sig till jägarexamensregistret,
3. en länsstyrelse för uppgift som hänför sig till register över verksamheter för livsmedelskontroll, och
4. Polismyndigheten för uppgift som hänför sig till registret över uppdragstagare inom Nationella viltolycksrådet.

Sekretessen enligt första stycket gäller inte för uppgift i registret över vapenhandlare, vapenmäklare och vapenreparatörer om namn och adress för den som har vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd eller för uppgifter i registret över auktoriserade sammanslutningar för målskytte. Sekretess gäller inte heller för uppgift i registret över vapenhandlare, vapenmäklare och vapenreparatörer om vilka typer av vapen som omfattas av ett vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd.

Sekretessen enligt första stycket gäller inte för uppgift i registret över *vapentillverkare*, vapenhandlare, vapenmäklare och vapenreparatörer om namn och adress för den som har *vapentillverkningstillstånd*, vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd eller för uppgifter i registret över auktoriserade sammanslutningar för målskytte. Sekretess gäller inte heller för uppgift i registret över *vapentillverkare*, vapenhandlare, vapenmäklare och vapenreparatörer om vilka typer av vapen som omfattas av ett *vapentillverkningstillstånd*, vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd.

Lydelse enligt prop. 2025/26:150

Föreslagen lydelse

19 §²

Den tystnadsplikt som följer av 5–7, 8, 8 b, 9 och 10 §§, 11 § första

Den tystnadsplikt som följer av 5–7, 8, 8 b, 9 och 10 §§, 11 § första

² Senaste lydelse 2026:000.

stycket, 12, 12 a och 13 §§ inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Den tystnadsplikt som följer av 1–3 §§ inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, när det är fråga om uppgift om kvarhållande av försändelse på befodringsföretag, hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning eller hemlig dataavläsning på grund av beslut av domstol, undersökningsledare eller åklagare, inhämtning av uppgifter enligt lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet eller uppgift om användning av AI-system enligt lagen (2026:000) om användning av AI-system för ansiktsgenkänning i realtid för brottsbekämpande ändamål.

Den tystnadsplikt som följer av 17 § inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, när det är fråga om uppgift om kvarhållande av försändelse på befodringsföretag, hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning eller hemlig dataavläsning på grund av beslut av domstol eller åklagare.

Att den tystnadsplikt som följer av 1–3 §§ i vissa fall inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter utöver det som anges i andra stycket följer av 7 kap. 10 §, 12–18 §§, 20 § 3 och 22 § första stycket 1 och andra stycket tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § och 4 § första stycket 1 och andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

3 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (2026:000)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 och 2 §§, 7 kap. 1–3 och 5 §§, 11 kap. 1 och 3 §§, 13 kap. 3 §, 14 kap. 1 §, 15 kap. 1 §, 16 kap. 4 §, 18 kap. 1 och 2 §§, 19 kap. 3 §, 20 kap. 18, 19 och 23 §§ och rubriken till 7 kap. vapenlagen (2026:000) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:141 Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

Tillstånd krävs för att

1. inneha skjutvapen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin (innehavstillstånd),

2. yrkesmässigt bedriva handel med skjutvapen (vapenhandlartillstånd),

3. yrkesmässigt förmedla skjutvapen eller ammunition (vapenmäklartillstånd),

4. yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn (vapenreparatörstillstånd), eller

5. föra in skjutvapen, ammunition eller ljuddämpare till Sverige (införseltillstånd).

Krav på tillstånd gäller även i andra fall om det är särskilt föreskrivet.

2. tillverka skjutvapen (vapentillverkningsstillstånd),

3. yrkesmässigt bedriva handel med skjutvapen (vapenhandlartillstånd),

4. yrkesmässigt förmedla skjutvapen eller ammunition (vapenmäklartillstånd),

5. yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn (vapenreparatörstillstånd), eller

6. föra in skjutvapen, ammunition eller ljuddämpare till Sverige (införseltillstånd).

2 §

Tillstånd krävs inte

1. för den som har fyllt 18 år om ett skjutvapen har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförliga skjutvapen (effektbegränsat vapen) och vapnet är

a) ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen eller ett vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel och är avsett för målskytte, eller

b) ett harpunvapen,

2. för tillverkning som avser ändring eller ombyggnad av skjutvapen enligt 11 kap. 1 § första meningen om tillståndshavaren har tillstånd att inneha det ändrade vapnet,

2. för verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel, eller

3. om det är särskilt föreskrivet.

3. för verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel, eller

4. om det är särskilt föreskrivet.

7 kap. *Vapenhandlare, vapenmäklare och vapenreparatörer*

Vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd får beviljas den som med hänsyn till kunskap, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig att bedriva den verksamhet som ett sådant tillstånd ska avse.

Vid lämplighetsprövning som avser en juridisk person ska prövningen, utom när det gäller kravet på kunskap, dessutom avse de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen. En juridisk person får beviljas tillstånd endast om den juridiska personen har en av Polismyndigheten godkänd föreståndare enligt 2 §.

Om det sker en förändring av vem som har ett betydande inflytande över en juridisk person med vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd ska tillståndshavaren så snart som möjligt anmäla förändringen till Polismyndigheten.

En juridisk person med vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd ska ha en av Polismyndigheten godkänd föreståndare som ansvarar för verksamheten.

Om den som har vapenhandlartillstånd eller vapenreparatörstillstånd eller, i fråga om en juridisk person, föreståndaren för sådan verksamhet är förhindrad att ansvara för verksamheten, ska han eller hon sätta en av Polismyndigheten godkänd ersättare i sitt ställe.

Om föreståndaren för en juridisk person som har vapenmäklartillstånd är förhindrad att ansvara för verksamheten, får han eller hon sätta en av Polismyndigheten godkänd ersättare i sitt ställe.

7 kap. *Vapentillverkare, vapenhandlare, vapenmäklare och vapenreparatörer*

1 §

Vapentillverkningstillstånd, vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd får beviljas den som med hänsyn till kunskap, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig att bedriva den verksamhet som ett sådant tillstånd ska avse.

Om det sker en förändring av vem som har ett betydande inflytande över en juridisk person med *vapentillverkningstillstånd*, vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd ska tillståndshavaren så snart som möjligt anmäla förändringen till Polismyndigheten.

2 §

En juridisk person med *vapentillverkningstillstånd*, vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd ska ha en av Polismyndigheten godkänd föreståndare som ansvarar för verksamheten.

3 §

Om den som har *vapentillverkningstillstånd*, vapenhandlartillstånd eller vapenreparatörstillstånd eller, i fråga om en juridisk person, föreståndaren för en sådan verksamhet är förhindrad att ansvara för verksamheten, ska han eller hon sätta en av Polismyndigheten godkänd ersättare i sitt ställe.

5 §

I ett vapenhandlartillstånd ska det anges vilka typer av skjutvapen och vilket antal av varje typ av skjutvapen tillståndet avser. Tillståndet ger rätt att inneha de vapen som anges där. *Tillståndet* ger dock inte rätt att inneha andra helautomatiska vapen än sådana som har tagits in för en viss köpare. *Tillståndet* får förenas med villkor om hur vapnen ska förvaras.

I ett *vapentillverkningstillstånd* eller vapenhandlartillstånd ska det anges vilka typer av skjutvapen och vilket antal av varje typ av skjutvapen tillståndet avser. Tillståndet ger rätt att inneha de vapen som anges där. *Ett vapenhandlartillstånd* ger dock inte rätt att inneha andra helautomatiska vapen än sådana som har tagits in för en viss köpare. *Ett vapentillverkningstillstånd* eller *vapenhandlartillstånd* får förenas med villkor om hur vapnen ska förvaras.

Ett vapenhandlartillstånd ger rätt att inneha ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin.

Ett *vapentillverkningstillstånd* eller vapenhandlartillstånd ger rätt att inneha ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin.

Bestämmelser om krav på tillstånd för hantering av ammunition som utgör en explosiv vara finns i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

11 kap.

1 §

Ett tillstånd att inneha ett skjutvapen upphör att gälla, om vapnet ändras så att det till funktions- eller verkningsgrad blir ett väsentligt annorlunda vapen. Ett tillstånd upphör dock inte att gälla om

1. innehavaren har vapenhandlartillstånd och även det ändrade vapnet omfattas av tillståndet, eller

1. innehavaren har *vapentillverkningstillstånd* eller vapenhandlartillstånd och även det ändrade vapnet omfattas av tillståndet, eller

2. vapnet ändras endast i fråga om delar som inte omfattas av tillståndsplikt och vapnet fortfarande är lämpligt för ändamålet.

3 §

För reparation eller översyn får ett skjutvapen lämnas till och tillfälligt innehas av den som har vapenhandlartillstånd eller vapenreparatörstillstånd som omfattar vapnet. För reparation eller översyn får ett vapen också lämnas till den som skulle ha rätt att låna och självständigt handha vapnet.

För reparation eller översyn får ett skjutvapen lämnas till och tillfälligt innehas av den som har *vapentillverkningstillstånd*, vapenhandlartillstånd eller vapenreparatörstillstånd som omfattar vapnet. För reparation eller översyn får ett vapen också lämnas till den som skulle ha rätt att låna och självständigt handha vapnet.

Den som med stöd av första stycket har tagit emot ett skjutvapen får provskjuta vapnet.

13 kap.

3 §

Ett vapenhandlartillstånd, ett vapenmäklartillstånd och ett vapenreparatörstillstånd ska återkallas om

1. tillståndshavaren inte längre bedriver verksamheten yrkesmässigt,
2. förutsättningarna för tillståndet inte längre finns, eller
3. det annars finns skälig anledning att återkalla tillståndet.

Ett vapentillverkningstillstånd ska återkallas under de förutsättningar som anges i första stycket 2 och 3.

Tillståndet får också återkallas om tillståndshavaren har åsidosatt en bestämmelse i denna lag eller en föreskrift eller ett villkor som meddelats med stöd av lagen.

Ett tillstånd enligt första och andra styckena får också återkallas om tillståndshavaren har åsidosatt en bestämmelse i denna lag eller en föreskrift eller ett villkor som meddelats med stöd av lagen.

14 kap.

1 §

Skjutvapen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin ska lösas in av staten om

1. tillståndet som medför rätt att inneha föremålen har återkallats utan att de samtidigt har förverkats eller tagits i beslag,
2. innehavaren har avlidit,
3. ansökan har avslagits i fråga om tillstånd att inneha skjutvapen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin som förvärvats genom arv, testamente eller bodelning, eller
4. en domstol har beslutat att skjutvapen, ammunition, ljuddämpare eller vapenmagasin, som någon innehar utan att ha rätt till det, inte ska förverkas eller åklagaren i ett sådant fall har beslutat att inte föra talan om förverkande.

Vid återkallelse av ett vapenhandlartillstånd på vapenhandlarens eget initiativ är staten inte skyldig att lösa in vapenhandlarens skjutvapen enligt första stycket 1.

Vid återkallelse av ett vapentillverkningstillstånd eller vapenhandlartillstånd på vapentillverkarens eller vapenhandlarens eget initiativ är staten inte skyldig att lösa in vapentillverkarens eller vapenhandlarens skjutvapen enligt första stycket 1.

15 kap.

1 §

Med tillverkning avses i denna lag framställning av ett sådant skjutvapen och en sådan vapendel som anges i 2 och 3 §§. Med tillverkning avses även sådan ändring eller ombyggnad av ett skjutvapen som medför att det till

Med tillverkning avses i detta kapitel framställning av ett sådant skjutvapen och en sådan vapendel som anges i 2 och 3 §§. Med tillverkning avses även sådan ändring eller ombyggnad av ett skjutvapen som medför att det till

funktions- eller verkningsgrad blir ett väsentligt annorlunda vapen.

funktions- eller verkningsgrad blir ett väsentligt annorlunda vapen.

16 kap.

4 §

Registret över vapenhandlare, vapenmäklare och vapenreparatörer ska innehålla uppgift om

1. personer och organisationer med vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd,

2. fysiska personer med ett betydande inflytande över en juridisk person som har vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd,

3. personer som har godkänts som föreståndare, eller som ersättare för föreståndare, för en organisation med vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd, och

4. personer som har godkänts att i en vapenhandlares ställe utöva uppsikt vid provskjutning.

Registret över vapentillverkare, vapenhandlare, vapenmäklare och vapenreparatörer ska innehålla uppgift om

1. personer och organisationer med *vapentillverkningsstillstånd*, vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd,

2. fysiska personer med ett betydande inflytande över en juridisk person som har *vapentillverkningsstillstånd*, vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd,

3. personer som har godkänts som föreståndare, eller som ersättare för föreståndare, för en organisation med *vapentillverkningsstillstånd*, vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd, och

18 kap.

1 §

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter, yrkesmässigt förmedlar eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst fem år.

Om brottet med hänsyn till risken för att vapnet skulle komma till brottslig eller annan skadlig användning och övriga omständigheter är att anse som mindre allvarligt, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms också den som har begått gärningen av oaktsamhet.

Den som uppsåtligen innehar *eller tillverkar* ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter, yrkesmässigt förmedlar eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst fem år.

2 §

Om ett brott som avses i 1 § första stycket är grovt, döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst fyra och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

3. innehavet, överlåtelsen, förmedlingen eller utlåningen har avsett flera vapen,

4. vapnet har innehafts i en sådan miljö att det typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller

5. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om ett brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst sex och högst tio år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen, förmedlingen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

3. innehavet, *tillverkningen*, överlåtelsen, förmedlingen eller utlåningen har avsett flera vapen,

4. vapnet har innehafts *eller tillverkats* i en sådan miljö att det typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller

Om ett brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst sex och högst tio år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, *tillverkningen*, överlåtelsen, förmedlingen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

Vid bedömningen enligt första och andra styckena ska ett enhandsvapen anses vara av särskilt farlig beskaffenhet, om det är kraftfullt eller har en särskilt farlig konstruktion eller utformning.

19 kap.

3 §

Polismyndighetens eller en domstols beslut enligt denna lag ska gälla omedelbart, om inte annat beslutas.

Polismyndighetens beslut om återkallelse av vapenhandlartillstånd, återkallelse av vapenmäklartillstånd, återkallelse av vapenreparatörstillstånd eller återkallelse av auktorisation ska dock gälla omedelbart endast om Polismyndigheten anger det i beslutet. Polismyndigheten får bestämma att beslutet ska gälla omedelbart om det finns särskilda skäl för det.

Polismyndighetens beslut om *återkallelse av vapentillverknings-tillstånd*, återkallelse av vapenhandlartillstånd, återkallelse av vapenmäklartillstånd, återkallelse av vapenreparatörstillstånd eller återkallelse av auktorisation ska dock gälla omedelbart endast om Polismyndigheten anger det i beslutet. Polismyndigheten får bestämma att beslutet ska gälla omedelbart om det finns särskilda skäl för det.

Polismyndighetens eller en domstols beslut som rör märkning av skjutvapen eller vapendelar av särskilt stort historiskt värde ska, trots första stycket, inte gälla omedelbart.

20 kap.**18 §**

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. krav på kunskap för att få vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd och vad som i övrigt ska gälla vid sådan verksamhet, och

1. krav på kunskap för att få *vapentillverkningstillstånd*, vapenhandlartillstånd, vapenmäklartillstånd eller vapenreparatörstillstånd och vad som i övrigt ska gälla vid sådan verksamhet, och

2. villkoren för att en verksamhet som rör handel med skjutvapen eller reparation eller översyn av skjutvapen ska anses bedrivas yrkesmässigt.

19 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på vapenhandlare och vapenmäklare att

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på *vapentillverkare*, vapenhandlare och vapenmäklare att

1. föra förteckningar och hålla dem tillgängliga för Polismyndigheten,
2. lämna upplysningar till Polismyndigheten om inköpta och sålda vapen, befintligt vapenlager eller andra förhållanden som är av betydelse för myndighetens tillsyn, och
3. anmäla transaktioner.

23 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. krav på vapensamlares, målskyttesammanslutningars, museihuvudmäns, vapenhandlares, vapenreparatörers och gymnasieskolors förvaring av skjutvapen och på målskyttesammanslutningars förvaring av ammunition eller ljuddämpare, och

1. krav på vapensamlares, målskyttesammanslutningars, museihuvudmäns, *vapentillverkares*, vapenhandlares, vapenreparatörers och gymnasieskolors förvaring av skjutvapen och på målskyttesammanslutningars förvaring av ammunition eller ljuddämpare, och

2. vad som utöver bestämmelserna i 12 kap. ska gälla i fråga om transport av skjutvapen, ammunition och ljuddämpare.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.
 2. Den som enligt äldre föreskrifter får tillverka skjutvapen får trots 2 kap. 1 § i den nya lydelsen fortsätta tillverkningen utan tillstånd
 - till utgången av november 2026, eller
 - till dess ansökan om tillstånd prövats slutligt, om ansökan har gjorts före utgången av november 2026.